

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.2-341 PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2025 m.
Vilnius

TYRIMO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2025 m. kovo 18 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) atnaujintoje Savivaldybės interneto svetainėje www.vilnius.lt (toliau citatose ir tekste – Svetainė) neskelbiant informacijos apie teisės aktų pažeidimus, Seimo kontrolierių pažymas (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

„Šiuo metu <https://vilnius.lt/savivaldybe/teises-aktu-pazeidimai/> nebeprieinamas. Dabar Svetainė atnaujinta ir skyrius „Teisės aktų pažeidimai“ iš vis panaikintas: <https://vilnius.lt/savivaldybe/teisine-informacija/teisine-informacija>.

Atitinkamai, neprieinamos ir LR SKĮ pažymos, kaip ir kiti pažeidimai. Ribojama mano teisė (gauti informaciją laisvai) į privalomą pateikti informaciją.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo „įsitikinti, ar Savivaldybė (ne)vykdo įstatymų ir pažeidžia mano ir kitų asmenų teisę į informaciją“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus, informaciją, kodėl šiuo metu Svetainėje nėra jos privalomos struktūros dalies pagal Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480, (toliau – Aprašas) 13.2.4 papunkčio reikalavimus – „Teisės aktų pažeidimai“; kodėl šiuo metu Svetainėje neskelbiamos nuasmenintos Seimo kontrolierių pažymos dėl atlikto tyrimo dėl skundo ir informacija apie Seimo kontrolierių siūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo institucijoje rezultatus; įsiteisėję nuasmeninti teismų sprendimai, kuriuose konstatuojami pažeidimai institucijoje, taip pat informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl šių teisės aktų pažeidimų pašalinimo, ir kita informacija, nustatyta Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – TGIĮ) 5 straipsnio 2 dalyje; kada Savivaldybė ketina pakeisti Svetainės struktūrą pagal Aprašo reikalavimus; kada Savivaldybė ketina paskelbti visą aktualią informaciją pagal TGIĮ 5 straipsnio 2 dalies reikalavimus, jeigu neketina – nurodyti motyvuotas priežastis.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Iš Savivaldybės 2025 m. balandžio 10 d. raštu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos bei paaiškinimų nustatyta:

5.1. Svetainė „2025 m. vasario mėnesį buvo atnaujinama. Atnaujinimo metu tam tikra informacija iš senosios Svetainės versijos nepersikėlė į naująją. Gavus Jūsų raštą, Savivaldybė nedelsiant įvertino Svetainės neatitikimus Aprašo reikalavimams ir juos ištaisė, t. y. pakeitė Svetainės struktūrą pagal Aprašo reikalavimus.“

5.2. „Tačiau, perkėlus informaciją, tame tarpe ir nuasmenintas Seimo kontrolierių pažymas, iš senosios Svetainės, pastebėta, kad dalis jos nėra atnaujinta. Atsižvelgiant į tai, kad dokumentais, kuriuos reikia viešinti, disponuoja atskiri Savivaldybės padaliniai, užtruks laiko tuos dokumentus surinkti, juos nuasmeninti ir įkelti į Svetainę. Šiuos darbus planuojama padaryti iki 2025 m. liepos 1 d.“

5.3. „Savivaldybė 2025 m. kovo 27 d. gavo iš Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros raštą Nr. S-219(2025) „Dėl planuojamo atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių atitikimo bendriesiems reikalavimams 2025 m. tyrimo“, kuriuo informuojama, kad Svetainės tyrimas bus atliekamas š. m. balandžio – birželio mėnesiais. Gavus tyrimo išvadą ir įvertinus nustatytus neatitikimus (jei tokių bus), kaip įmanoma greičiau Svetainė bus sutvarkyta.“

6. 2025 m. balandžio 14 d. susipažinus su Svetainės turiniu pastebėtina, kad jos skyriuje „Teisinė informacija“ yra sritis „Teisės aktų pažeidimai“, kuriame nurodytos šios dalys: „Seimo kontrolierių pažy mos“, „Valstybės kontrolierių sprendimai“, „Teismo sprendimai“, „Tarnybiniai nusižengimai.“ Svetainėje šiuo metu skelbiamos tik 2015 m. Seimo kontrolieriaus pažy mos ir nėra skelbiama Seimo kontrolieriui pateikta informacija apie Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai

7.1. *Konstitucijos:*

5 straipsnis – „[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

120 straipsnis – „[...] Savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai.“

7.2. Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 4 straipsnis „Vietos savivaldos principai“ – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 5) teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais; [...] 9) veiklos viešumo ir skaidrumo. Informacija apie savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklą, sprendimų projektus ir priimtus sprendimus yra vieša. [...]“

7.3. *Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (TGI):*

5 straipsnio „Institucijos pareiga skelbti informaciją apie institucijos veiklą“:

1 dalis – „Informacija apie institucijos veiklą yra vieša ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka skelbiama institucijos interneto svetainėje [...]. Institucijos interneto svetainė [...] turi atitikti Vyriausybės nustatytus prieinamumo reikalavimus [...]“

2 dalis – „Institucijos interneto svetainėje, laikantis asmens duomenų apsaugos, valstybės, tarnybos, komercinės, profesinės paslapčių ir saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, turi būti skelbiama: 1) nuasmenintos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pažy mos dėl atlikto tyrimo dėl skundo ir informacija apie Seimo kontrolierių siūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo institucijoje rezultatus; 2) įsiteisėję nuasmeninti teismų sprendimai, kuriuose konstatuojami pažeidimai institucijoje, taip pat informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl šių teisės aktų pažeidimų pašalinimo; 3) nuasmeninta informacija apie institucijoje nustatytus tarnybinius nusižengimus ir už juos paskirtas galiojančias tarnybines nuobaudas; jeigu sprendimas dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo buvo apskųstas įstatymų nustatyta tvarka, informacija apie jį skelbiama tik įsiteisėjus teismo ar kitos tarnybinį ginčą nagrinėjusios institucijos sprendimui [...]“

8. Kiti teisės aktai – *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 patvirtinto Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo (Aprašas):*

13 punktas – „Įstaigos interneto svetainės struktūra turi būti aiški, paprasta ir patogi, meniu antraštės tikslios [...]. Įstaigos interneto svetainėje turi būti šie skyriai ir jų sritys: [...] 13.2. teisinė informacija: [...] 13.2.4. teisės aktų pažeidimai [...]“.

19 punktas – „Įstaigos interneto svetainės skyriaus „Teisinė informacija“ srityse teikiama ši informacija: [...] 19.5. Įstaigos interneto svetainės skyriaus „Teisinė informacija“ sritį „Teisės aktų pažeidimai“ sudaro šios dalys: „Seimo kontrolierių pažymos“, „Valstybės kontrolierių sprendimai“, „Teismo sprendimai“, „Tarnybiniai nusižengimai“. Įstaigos interneto svetainės skyriaus „Teisinė informacija“ srities „Teisės aktų pažeidimai“ dalyje „Seimo kontrolierių pažymos“ turi būti skelbiamos nuasmenintos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pažymos apie įstaigoje atliktą skundo tyrimą ir Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui pateikta informacija apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus. Nuasmenintos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pažymos paskelbiamos per 5 darbo dienas nuo tokios pažymos gavimo, o informacija apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo rezultatus – per 5 darbo dienas nuo minimos informacijos pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui. Nuasmenintos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pažymos ir informacija apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo rezultatus skelbiamos ne trumpiau kaip 1 metus nuo informacijos apie nagrinėjimo rezultatus pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams dienos. [...]“.

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

2014 m. gegužės 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. [...]“.

2015 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015: „[...] pirmiausia paminėtina, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas [...] Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip yra aišku iš LVAT praktikos, neatsiejamas ir nuo gero administravimo reikalavimų. Kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma tiek bendrųjų teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės [...] ir kt.), tiek gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo [...], skaidrumo ir kt.) (LVAT 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012, 2015-10-07 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1095-492/2015).“

Tyrimo išvados

10. Apibendrinus Skunde nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi Savivaldybės pareigūnų veikla (neveikimu), kai po Svetainės atnaujinimo jos struktūra ir skelbiama informacija nebeatitinka teisės aktų reikalavimų, nėra skelbiamos Seimo kontrolierių pažymos ir kiti privalomi skelbti dokumentai dėl pažeidimų Savivaldybės veikloje (pažymos 2 punktas).

11. Apibendrinus šiam tyrimui aktualų teisinį reglamentavimą (pažymos 7 ir 8 punktai), teismų praktiką (pažymos 9 punktas) pažymėtina, kad vadovaujantis Konstitucija (pažymos 7.1 papunktis), VSĮ (pažymos 7.2 papunktis), valdžios institucijos, tarp jų ir Savivaldybė, turi tarnauti žmonėms. Savivaldybės joms įstatymais priskirtas funkcijas turi

vykdyti ta apimtimi, kuria šios yra joms priskirtos, nė viena iš savivaldybių funkcijų nereiškia absoliutaus savivaldybių savarankiškumo atitinkamoje srityje, jos visos yra reglamentuojamos įstatymais. Savivaldybė turi tinkamai įgyvendinti tiek bendruosius teisės principus (teisinės valstybės, teisės viršenybės ir kt.), tiek gero administravimo, atsakingo valdymo principus (teisėtumo, skaidrumo ir kt.), taip pat ir pagrindinius vietos savivaldos principus (teisėtumo, veiklos skaidrumo ir kt.). Savivaldybė, gavusi informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją teisės aktų nustatytu būdu.

12. Vadovaujantis TGIĮ 5 ir 6 straipsniais (pažymos 7.3 papunktis) informacija apie Savivaldybės veiklą yra vieša ir Apraše nustatyta tvarka turi būti skelbiama Svetainėje. Savivaldybės svetainėje, laikantis asmens duomenų apsaugos, valstybės, tarnybos, komercinės, profesinės paslapčių ir saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, turi būti skelbiamos nuasmenintos Seimo kontrolierių pažymos dėl atlikto tyrimo dėl skundo ir informacija apie Seimo kontrolierių siūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo institucijoje rezultatus, įsiteisėję nuasmeninti teismų sprendimai, kuriuose konstatuojami pažeidimai institucijoje, taip pat informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl šių teisės aktų pažeidimų pašalinimo, nuasmeninta informacija apie institucijoje nustatytus tarnybinius nusižengimus ir už juos paskirtas galiojančias tarnybines nuobaudas; jeigu sprendimas dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo buvo apskųstas įstatymų nustatyta tvarka, informacija apie jį skelbiama tik įsiteisėjus teismo ar kitos tarnybinį ginčą nagrinėjusios institucijos sprendimui ir kt.

Vadovaujantis Aprašu (pažymos 8 punktas) Svetainėje turi būti skyrius „Teisinė informacija“ ir jo sritis „Teisės aktų pažeidimai“, kurioje turi būti šios dalys: „Seimo kontrolierių pažymos“, „Valstybės kontrolierių sprendimai“, „Teismo sprendimai“, „Tarnybiniai nusižengimai“. Svetainėje turi būti teikiamos nuasmenintos Seimo kontrolierių pažymos apie įstaigoje atliktą skundo tyrimą ir Seimo kontrolieriui pateikta informacija apie Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus ne trumpiau kaip 1 metus nuo informacijos apie nagrinėjimo rezultatus pateikimo Seimo kontrolieriams dienos. Vadinasi, Savivaldybės svetainėje privalo būti paskelbtos bent 2024 metais Savivaldybei teiktos Seimo kontrolierių pažymos apie atliktus skundų tyrimus ir Seimo kontrolieriui pateikta informacija apie Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus.

13. Įvertinus šio tyrimo metu nustatytas Savivaldybės pareigūnų veiklos dėl informacijos teikimo Svetainėje aplinkybes, konstatuotina, kad Savivaldybė, gavusi Seimo kontrolierės kreipimąsi dėl galimos Svetainės neatitikties teisės aktų reikalavimams (pažymos 4 punktas), ėmėsi veiksmų ir pakeitė Svetainės struktūrą, kad ji atitiktų Aprašo reikalavimus. Svetainė buvo papildyta skyriaus „Teisinė informacija“ sritimi „Teisės aktų pažeidimai“, kurioje yra visos Apraše nustatytos dalys: „Seimo kontrolierių pažymos“, „Valstybės kontrolierių sprendimai“, „Teismo sprendimai“, „Tarnybiniai nusižengimai“ (pažymos 5.1 papunktis ir 6 punktas).

Tačiau Savivaldybė Seimo kontrolierę informavo, kad nuo 2025 m. vasario mėn. iki 2025 m. liepos 1 d. Svetainėje nebus paskelbta visa privaloma skelbti informacija Svetainės dalyje „Teisės aktų pažeidimai“ (planuojama visus duomenis įkelti į Svetainę iki 2025 m. liepos 1 d.). Pastebėtina, kad šio tyrimo pabaigoje Svetainės dalyje „Teisės aktų pažeidimai“ iš tiesų nėra skelbiama visa TGIĮ nustatyta informacija Apraše nustatyta tvarka (pvz., skelbiamos tik 2015 m. Seimo kontrolierių pažymos ir nėra skelbiama Seimo kontrolieriui pateikta informacija apie Seimo kontrolierių pasiūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus; pažymos 5.2 papunktis ir 6 punktas).

14. Apibendrinus pirmiau pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybė Skundo pateikimo metu ir šiuo metu tvarkydama Svetainę neįgyvendina TGIĮ ir Aprašo reikalavimų dėl teisės aktų pažeidimų duomenų skelbimo visa apimtimi, taigi, nesilaiko tiek gero administravimo, vietos savivaldos principų (teisėtumo, veiklos skaidrumo) bei duomenų išsamumo principų reikalavimų. Todėl konstatuotina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

Pareiškėjo X skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) skelbiant informaciją apie Savivaldybės veiklą Svetainės dalyje „Teisės aktų pažeidimai“ pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja **Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui** informuoti Seimo kontrolierę:

16.1. apie visos privalomos pagal teisės aktų reikalavimus skelbti informacijos pateikimą Svetainės dalyje „Teisės aktų pažeidimai“;

16.2. apie Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros atlikto Svetainės atitikties bendriesiems reikalavimams tyrimo rezultatus.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašom pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė